

Tisdagen den
26 februari 1980

Tisdagen den 26 februari

Kl. 15.00

Förhandlingarna leddes av tredje vice talmannen.

§ 1 Justerades protokollet för den 18 innevarande månad.

§ 2 Om tidpunkten för tillsättande av utredning om jordbrukets kapitalförsörjning

Ekonomiministern GÖSTA BOHMAN erhöll ordet för att besvara Rolf Anderssons (c) den 13 februari anmälda fråga, 1979/80:323, och anförde:

Herr talman! Rolf Andersson har frågat mig när regeringen avser att tillsätta den utredning om jordbrukets kapitalförsörjning för vilken beslut om direktiv fattades den 7 juni 1979.

Till svar på Rolf Anderssons fråga kan jag meddela att den åsyftade kommittén tillkallades genom beslut den 1 februari 1980.

ROLF ANDERSSON (c):

Herr talman! Jag tackar ekonomiministern för svaret på min fråga.

Jag är naturligtvis nöjd, men det är samtidigt min förhoppning att utredningen nu snabbt skall komma i gång med sitt viktiga arbete. Under den ganska långa tid som gått sedan kommittédirektiven meddelades har finansieringssituationen för framför allt de nystartade jordbrukarna förvärrats i flera avseenden. Det höga diskontoläget har mer eller mindre "kört över" lantbruksnämndernas kalkyler, skördeutfallet 1979 har inom vissa områden varit nära noga katastrofalt och kötiden för erhållande av de snålt tilltagna hypotekslånen har växt med ytterligare något år.

I jordbruket har de senaste åren funnits en framtidstro och investeringsvilja som vi saknat i många andra delar av vårt näringsliv. Det är viktigt att vi tar till vara detta. Jag knyter i det avseendet stora förhoppningar till den nytillsatta utredningen.

Låt mig slutligen tillägga att när jag den 13 februari ställde min fråga fanns hos statsrådsberedningen inte någon uppgift om att utredningen då redan hade tillsatts.

Överläggningen var härmed avslutad.

*Om tidpunkten
för tillsättande av
utredning om
jordbrukets kapi-
talförsörjning*

Tisdagen den
26 februari 1980

*Om informationen
till invandrare i
samhällsfrågor*

Statsrådet KARIN ANDERSSON erhöll ordet för att besvara *Birger Rosqvists* (s) den 15 februari anmälda fråga, 1979/80:334, och anförde:

Herr talman! Birger Rosqvist har frågat mig om jag anser det vara angeläget att information till invandrarna i samhällsviktiga frågor sker på ett korrekt sätt. Han har också frågat hur jag ingriper när så inte är fallet.

Det är självklart att invandrare i Sverige skall kunna nås av information i viktiga samhällsfrågor i minst samma utsträckning som övriga invånare. Det är givetvis också nödvändigt att den särskilda samhällsinformation som myndigheterna producerar för invandrare är korrekt. Ansvaret för att innehållet i informationen är i överensstämmelse med de riktlinjer och den lagstiftning som har beslutats av riksdag och regering vilar på de myndigheter som framställer informationen i enlighet med den ansvarsfördelning som gäller mellan myndigheterna.

Jag vill erinra om att statlig myndighet enligt förordningen (1976:310) om åtgärder för invandrare m. fl. fortlöpande inom sitt verksamhetsområde skall beakta sitt ansvar för invandrare och språkliga minoriteter. Myndigheten skall därvid uppmärksamma att särskilda åtgärder, t. ex. information, kan behövas för dessa grupper. Jag vill också framhålla att statens invandrarverk enligt sin instruktion har ett övergripande ansvar för information till invandrare i frågor av särskild betydelse för dem.

Av regeringsformen följer att jag som enskilt statsråd inte får ingripa i hur självständiga myndigheter i konkreta fall löser sina informationsuppgifter.

BIRGER ROSQVIST (s):

Herr talman! Jag ber att få tacka för svaret.

Vi är mitt uppe i en kampanj inför ett beslut i en fråga som de politiska partierna ansett att man skall ha folkomröstning om. Det har förutsatts att alla röstberättigade skall kunna få en vederhäftig, allsidig information för ställningstagandet.

Jag har fått i min hand kampanjplanen för linje 3. Den skall vara "ett verktyg och en vägledning för arbetet fram till folkomröstningen". Men det är ett för svenska demokratiska val ovanligt dokument. Exempelvis när det gäller kampanjen som linje 3 skall föra med inriktning på invandrarna sägs det till linje 3:s kampanjfolk som skall gå ut bland invandrarna och argumentera: Tänk på att skrämselpropaganda påverkar effektivt. – Jag citerade detta direkt ur planen.

Många har upplevt linje 3:s metoder som försök att med skrämsel få anhängare – "skrämselpropaganda", som man i linje 3:s kampanjfolder uttrycker det.

Fru statsråd! Jag kommer från en kommun – Oskarshamn – där detta har praktiserats. Det är också fastlagt i linje 3:s kampanjplan. Vi har ett kärnkraftverk i Oskarshamn. Vecka för vecka är det fastlagt hur de olika aktiviteterna skall köras fram, och det är försök att skrämja på olika sätt som är grundtemat. Förra veckan kom ett meddelande till hushållen inom ett

visst avstånd från kraftverken. Det handlade om tiotusentals dödsoffer, cancer, aborter och jodtabletter. Det var utformat som ett meddelande från en myndighet – länsstyrelsen – i brunt kuvert och allt. Men att det kom från linje 3 centralt och innehöll dess speciella vinkling av kärnkraftsfrågan, det var mera anonymt.

De allra flesta infödda svenskar går inte på sådana här historier. Men hur reagerar invandrarna, som är mindre bekanta med förhållandena i Sverige? Skapar det inte oro på ett speciellt sätt? Är det så linje 3 vill informera och använda de 18 miljoner man fått av skattepengar för vederhäftig information? Jag vill ställa den frågan till Karin Andersson, som också deltar i linje 3:s kampanj. Om svaret är nej, vad skall statsrådet vidta för åtgärder för att få stopp på den fortsatta skrämselfpropagandan? Eller tycker statsrådet att den är betydelselös?

Kampanjplanen nämner också särskilt lokalradion och dess program för invandrare. "Bevaka lokalradions invandrarsändningar, radioprogrammet är viktigt", säger kampanjplanen. Vad finns det för möjligheter för den som vill vara objektiv att kolla det som sägs där på finska, grekiska, jugoslaviska, spanska etc.? I mitt län har vi konstaterat att Radio Kalmar nästan till fullo följer linje 3:s kampanjplan vad gäller aktiviteter. Vad man säger till invandrarna vet vi inte så mycket om. Följer någon som ansvarar för invandrarfrågor i arbetsmarknadsdepartementet allmänna etermedias information? Vet man om den sker utan att linje 3:s propäer om att "skrämselfpropaganda påverkar effektivt" tillämpas?

Statsrådet KARIN ANDERSSON:

Herr talman! Det var litet svårt att av frågan gissa sig till vad frågeställaren avsåg. Det var också därför mitt svar var allmänt. I och för sig kan mitt svar inte heller denna gång bli annat än allmänt, därför att ansvaret för information inför kärnkraftsomröstningen vilar helt och hållet på kampanjkommittéerna, och jag varken vill eller kan ingripa mot dem.

Jag förutsätter att de tre kampanjkommittéerna i sin information kan ge en så pass objektiv avvägning sinsemellan att invandrarna kommer att nås av information. Jag är medveten om att det kan vara svårare för invandrare än för den svenska befolkningen att få en ordentlig överblick över de olika aspekter som är involverade i kärnkraftsomröstningen. Jag har också vid flera tillfällen understrukt för kampanjkommittéerna hur viktigt det är att de, med de medel som är anslagna för information, ser till att även invandrarna får ordentlig information. Nu finns det också en information som går via de statliga myndigheterna, genom riksskatteverket och invandrarverket, men den gäller framför allt hur man går till väga vid omröstningen och vilka själva alternativen i folkomröstningen är. Innehållet i informationen från kampanjkommittéerna är alltså deras sak.

BIRGER ROSQVIST (s):

Herr talman! Ansvaret för informationen ligger naturligtvis på företrädarna för linjerna, sade en partivän till invandrarministern i en frågestund här i

riksdagen för precis två veckor sedan. Jag vill fråga: Gäller detta också för Karin Andersson? Karin Andersson är ju själv ute i kampanjarbetet, och linje 3:s valarbetare följer denna kampanjplan.

Eller är det så att Karin Andersson tar avstånd från denna form av propaganda? I den här kampanjplanen anmodas uttryckligen företrädarna för linje 3 att använda skrämselfpropaganda som "påverkar effektivt" just när det gäller invandrare. Är Karin Andersson villig att ta avstånd från den formen av propaganda och här fördöma utformningen av den kampanjplan som linje 3 har tagit fram?

Statsrådet KARIN ANDERSSON:

Herr talman! För min del behöver jag ingen skrämselfpropaganda när jag informerar inför folkomröstningen. Det räcker med att lägga fram de fakta som ligger bakom linje 3:s uppfattning i kärnkraftsfrågan. -

BIRGER ROSQVIST (s):

Herr talman! Karin Andersson är alltså inte villig att ta avstånd från det som i den här kampanjplanen sagts om skrämselfpropaganda.

När man till invandrare som är dåligt insatta i svenska förhållanden skickar ut brev med kuvert som ger sken av att komma från myndigheter och i informationen talar om olika hemska saker som kan hända dem just därför att de bor på den speciella orten, då skapar det oro hos dessa människor. För oss som hör hemma på orterna kring kärnkraftverket skapar en sådan information en oro som är överkomlig, men de människor som kommer dit utifrån och som tror att de kommit till ett samhälle där man är ärlig och uppriktig kan förlora sina illusioner när de läser informationen för den linje som företräds inte bara av Karin Andersson utan även av andra medlemmar av regeringen och t. o. m. av regeringens främste företrädare, som således också ställer sig bakom uttalandet att "skrämselfpropaganda påverkar effektivt".

Statsrådet KARIN ANDERSSON:

Herr talman! Jag vill avslutningsvis säga att hade jag vetat vad frågan gällde, så hade jag haft möjlighet att sätta mig in i vad det informationsmaterial som herr Rosqvist åberopar innehåller. Nu vet jag inte detta, och jag kan därför inte heller ta avstånd från det.

BIRGER ROSQVIST (s):

Herr talman! Det är inte fråga om något hemligt papper. Det heter Kampanjplan för linje 3. Någon stack det i min hand, och jag har läst innantill ur det. Kampanjplanen har inte varit svåråtkomlig. Den skall användas av linje 3:s företrädare som "ett verktyg och en vägledning för arbetet fram till folkomröstningen". Det är ur detta material jag har hämtat det jag talat om här i dag.

§ 4 Om fortsatt åretruntbemanning av Rödkallens fyr

Nr 93

Tisdagen den
26 februari 1980

Om fortsatt åretruntbemanning av Rödkallens fyr

Kommunikationsministern ULF ADELSON erhöll ordet för att besvara *Sten-Ove Sundströms* (s) den 14 februari anmälda fråga. 1979/80:326. och anförde:

Herr talman! *Sten-Ove Sundström* har frågat mig om jag är beredd att vidta åtgärder för en fortsatt åretruntbemanning av Rödkallens fyr.

Fyrpersonalen på Rödkallen drogs in redan vid mitten av 1960-talet. Två båtsmän är i tjänst vid Rödkallens lotspassningsställe dygnet runt. Någon bofast befolkning finns inte på ön.

Sjöfartsverket finansieras i huvudsak genom avgifter via handelssjöfarten. Verket måste därför fortlöpande rationalisera. Enbart genom fyrautomatiseringen, som snart slutförts, sparas årligen ca 50 milj. kr.

För handelssjöfartens del är fortsatt bemanning av Rödkallen inte nödvändig. Därför planeras en flyttning av båtsmanstjänsterna till Luleå. Genom att samtliga tjänster placeras på ett ställe ges möjlighet till flexibelt personalutnyttjande, vilket sparar ca 500 000 kr. per år. Dessutom har investeringar gjorts i lokaler och teknisk utrustning i Luleå för ca 200 000 kr.

Från regeringens sida måste emellertid också behovet av tillsyn och övervakning längs kusterna vägas in. Genom samverkan mellan olika myndigheter och ändrat huvudmannaskap har man i vissa fall kunnat undvika avbemannning.

Utredningen om tillsyn av kusterna har nyligen till regeringen överlämnat betänkandet Personal för tillsyn av kust och skärgård. Enligt utredningen bör man tillämpa ett övergripande synsätt i dessa frågor och se på de totala verkningarna av personalförändringar för såväl statlig och kommunal som enskild verksamhet. I betänkandet föreslås "ett nytt system för handläggning och beslut i frågor om inskränkning av statligt anställd personal längs kusterna".

Jag kan inte i dag uttala mig om vilket intresse som kan finnas från andra myndigheters sida att behålla bemanningen vid Rödkallen. Om sådant finns kommer också frågan om bemanning vid Rödkallen i ett annat läge. Även regeringens ställningstagande till utredningsförslaget kan påverka den slutliga bedömningen.

STEN-OVE SUNDSTRÖM (s):

Herr talman! Jag tackar kommunikationsministern för svaret på min fråga.

Bemanningen av Rödkallens fyr är en viktig fråga som under senare år har aktualiserats vid flera tillfällen. Från fyrplatsen sköts en mängd uppgifter som trafikledning för fartyg till och från Luleå och delvis Kalix samt sjöövervakning, dels optisk, dels med radar. Den sistnämnda uppgiften kan inte skötas från lotskontoret i Luleå när det gäller de ankommande fartygen. Vidare görs väderobservationer för SMHI. Övervakning av ett antal kasunfyrary ingår också i arbetsuppgifterna. Passning av VHF och nödradio

Tisdagen den
26 februari 1980

*Om fortsatt året-
runtbemanning
av Rödkallens fyr*

sker också från Rödkallen. Vidare ingår den stationerade lotsbåten på Rödkallen som en enhet i sjöräddningsorganisationen.

Den service som bemanningen av Rödkallen innebär för sjötrafiken och inte minst för den snabbt växande flottan av fritidsbåtar är av synnerligen stor vikt från sjösäkerhetssynpunkt. Självfallet är bemanningen också av vikt för yrkesfiskarna i området. Mycket talar alltså för en fortsatt bemanning av Rödkallen.

De ekonomiska kalkyler som lagts till grund för indragningen av bemanningen vid Rödkallen stämmer inte, om man lägger in de belopp som SMHI har förklarat sig berett att skjuta till för ett fortsattande av bemanningen. Enligt de ekonomiska beräkningar som gjorts av personalens fackliga organisation och båtsmännen vid Luleå lotsplats skulle det faktiskt bli fråga om en inbesparing för samhället på 175 000 kr. per år, om bemanningen vid Rödkallen upprätthölls.

Jag noterar att statsrådet i svaret på frågan säger att han i dag inte kan uttala sig om vilket intresse som finns från andra myndigheters sida att behålla bemanningen vid Rödkallen. Om ett sådant finns, heter det, kommer också frågan om bemanningen vid Rödkallen i ett annat läge. Jag fattar detta uttalande positivt. Det måste betyda, att om SMHI fortfarande är berett att skjuta till de här pengarna, som motsvarar 1,3 tjänster vid fyren, kommer frågan om bemanningen vid Rödkallens fyr i ett helt annat läge.

Kommunikationsministern ULF ADELSON:

Herr talman! Jag är ju inte ansvarig för beslut som tidigare har fattats i riksdagen och regeringen om avbemanning av våra fyrplatser. Hade man vetat litet mer om utvecklingen skulle man i dag kanske inte ha fattat beslut om avbemanning av fyrar vid våra kuster. Nu har man emellertid i mycket hög grad automatiserat verksamheten, vilket gör att arbetsuppgifterna på fyrplatserna av förklarliga skäl blir mycket få.

När det gäller Rödkallen måste jag konstatera att den fyren för sjöfartens del över huvud taget inte kan användas vintertid. Den stora farled som används för handelssjöfarten, Sandöleden, ligger rätt långt från Rödkallens fyr. Runt fyren är det nu helt igenfruset och förblir så under vintern. Från sjöfartssynpunkt finns det därför inga skäl att använda fyren vintertid. De professionella personer som jag har talat med säger t. o. m. att fyren från energibesparingssynpunkt borde vara släckt under vintern. Då skulle den inte förbruka någon olja. Båtar kan alltså inte komma i närheten av fyren.

I Sten-Ove Sundströms fråga nämns exempelvis att man inte sätter ut någon lots vid Rödkallen. Orsaken härtill är att farleden inte längre ligger där. Jag skulle vilja säga att fyren är viktig för sjöfarten under den tid fritidsfisket pågår. Detta skall då vägas in tillsammans med allt annat. Jag var faktiskt ute på Rödkallen så sent som i går och måste konstatera att för sjöfarten kan fyren icke användas under den tid isen ligger, dvs. under vintern. Därför krävs det att flera myndigheter är beredda att ställa upp. För sjöfartsverkets del finns det nämligen ingen anledning att ha åretruntbeman-

ning. Däremot är det givetvis även från sjöfartssynpunkt av ett visst intresse att man har ett vakande öga långt ute i havsbandet under den tid då det är isfritt.

STEN-OVE SUNDSTRÖM (s):

Herr talman! Kommunikationsministern säger att arbetsuppgifterna har minskat för personalen vid fyren. Jag tror inte det är riktigt. Däremot har de förändrats. Så långt tror jag att vi är helt överens. Tidigare fungerade alltså fyrplatsen som en station för att sätta in och ta tillbaka lotsar från båtar. Detta har förändrats, och det har kommit till en del andra uppgifter för personalen där ute. Det är bl. a. därför SMHI har visat sig berett att satsa en del pengar för att få ha kvar bemanningen där.

Det här gäller framför allt Rödkallen, men det gäller också en mängd andra fyrar. Och trots allt fattar jag statsrådets svar som positivt, eftersom han säger att om det finns intresse från andra myndigheters sida att uppehålla verksamheten vid Rödkallen skall regeringen titta på det hela. Eftersom SMHI har visat intresse hoppas jag alltså att statsrådet hänger på i det här ärendet och ser över om det kan möjliggöra fortsatt bemanning. Det är nämligen av intresse för både skärgårdsbor och andra i skärgården att lösa den här frågan.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 5 Om MBL-förhandlingar inför tillsättning av chefer för statliga verk, m. m.

Statsministern THORBJÖRN FÄLLDIN erhöll ordet för att besvara *John Anderssons* (vpk) den 12 februari anmälda fråga, 1979/80:318, och anförde:

Herr talman! John Andersson har frågat mig om regeringen anser det vara i överensstämmelse med andan i MBL och annan arbetsrättslig lagstiftning, att chefer för statliga verk eller företag utses utan att de anställdas synpunkter beaktas eller ens hörs innan utnämningen i praktiken är klar. Frågan har ställts med anledning av utnämningen av ny chef för domänverket.

Staten som arbetsgivare följer givetvis både vid utnämningar och andra beslut de för arbetsmarknaden gällande arbetsrättsliga lagarna. Enligt medbestämmandelagen kan parterna i kollektivavtal dessutom komma överens om att tillämpa särskilda regler. När det gäller chefsutnämningar och andra tjänstetillsättningar vid statliga myndigheter tillämpas sålunda en särskild förhandlingsordning enligt ett kollektivavtal, som staten år 1978 har slutit med de statsanställdas tre huvudorganisationer, dvs. Statsanställdas förbund, TCO:s statstjänstemannasektion och Centralorganisationen SACO/SR. Enligt detta avtal skall information lämnas till de nämnda organisationerna i så god tid som möjligt före beslut om att anställa t. ex. en verkschef. Naturligtvis följs också den praxis som har utvecklats av

Nr 93

Tisdagen den
26 februari 1980

Om MBL-förhandlingar inför tillsättning av chefer för statliga verk, m. m.

Tisdagen den
26 februari 1980

*Om MBL-för-
handlingar inför
tillsättning av che-
fer för statliga
verk, m. m.*

arbetsdomstolen, bl. a. en dom som meddelades i höstas.

Också i det fall som John Andersson tar upp i sin fråga har de gällande handläggningsreglerna följts. En annan sak är att arbetsgivaren – i detta fall regeringen – har kommit till en annan uppfattning i personfrågan än de fackliga organisationerna.

Det kan tilläggas att både regeringen och andra statsmyndigheter i sådana här tillsättningsärenden är bundna av regeringsformens krav att fästa avseende endast vid sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet.

JOHN ANDERSSON (vpk):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka statsministern för svaret.

Det är inte utan anledning som man bland de anställda kallar MBL för tutan. Arbetsgivarsidan sitter och förhandlar med arbetstagarorganisationerna, sedan kör man över de anställdas önskemål och krav. Detta har tyvärr hänt alltför många gånger, och självfallet måste man kritisera ett sådant förhållande. Det är också ett av skälen till att jag ställt den här frågan till statsministern. Jag anser det vara ännu mer befogat med en kritisk granskning när politiker och förtroendevalda är den ena parten vid förhandlingsbordet.

Det är inte min mening att diskutera omständigheterna kring tillsättandet av chef för domänverket eller att värdera olika kandidater till nämnda chefsstol. Men man ställer sig frågan om det kan vara i överensstämmelse med MBL:s anda när omdömena blir så hårda från arbetstagarhåll. Jag förutsätter, liksom Thorbjörn Fälldin, att ställningstagandena har utgått från sakliga grunder även från de anställdas sida.

Jag tycker det är berättigat att ställa följande frågor:

Har man fått vara med och förhandla, om man får den känslan att beslutet redan är fattat när man kommer till förhandlingarna?

Har kravet på medbestämmande uppfyllts när besluten står helt i strid med de anställdas och deras organisationers önskemål?

Har man då som politiker och förtroendevald vinnlagt sig om att lyssna till de argument som de anställda och deras organisationer framfört?

Statsminister Fälldin kanske tycker att min dom är hård, men med så många missnöjda kvarstår dessa frågeställningar obesvarade: i varje fall är de inte besvarade på ett övertygande sätt.

Det är min förhoppning att kommande förhandlingar i liknande situationer inte skall sluta med ett så negativt resultat som det exempel jag vidrört. Jag utgår från att detta också är en strävan från regeringens sida.

Statsministern THORBJÖRN FÄLLDIN:

Herr talman! Jag uppfattar det som positivt att John Andersson inte tror annat än att det är på rent sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet, som den här utnämningen har skett och att han vill föra det här resonemanget mera generellt. Jag konstaterar att tillsättningar alltid sker på sådana grunder. I själva förhandlingsfrågan – jag hänvisar då till det kollektivavtal som finns, där det just på denna punkt är fråga om information – är det ändå

rimligt att regeringen i förväg har en uppfattning om vem den vill utse.

Sist och slutligen: Det är regeringen som ensam har ansvaret för utnämningen – regeringen kan ju inte vid ett senare tillfälle bara hänvisa till att den och den ville utnämna just den här kandidaten och att det därför blev så – och därav följer också att regeringen måste utse den som den kommer fram till är bäst skickad för uppgiften.

JOHN ANDERSSON (vpk):

Herr talman! Bakgrunden till min fråga var just att det framkommit så mycket kritik från de anställda och deras organisationer. Det hör också till saken att jag råkar vara anställd i det företag som frågan gäller, så i och för sig kunde man anföra att jag är jävig. Men jag har inte velat diskutera omständigheterna i det konkreta fallet utan rent allmänt velat framhålla önskvärdheten av att regeringen på allvar inleder diskussioner med de anställda vid tillsättande av chefer för statliga verk. Jag tycker att en förtroendevald eller en politiker bör vinnlägga sig mer om en sådan ordning än vad man t. ex. brukar göra på den öppna arbetsmarknaden.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 6 Om inrättande av samhällsägda utvecklingsbolag

Statsministern THORBJÖRN FÄLLDIN erhöll ordet för att besvara Thage Petersons (s) den 5 februari anmälda interpellation, 1979/80:135, och anförde:

Herr talman! Thage G. Peterson har frågat mig varför regeringen inte effektuerat riksdagens beslut om inrättande av tre samhällsägda utvecklingsbolag.

Som framgår av budgetpropositionen (bil. 17, s. 259–260) anser regeringen att några nya nationella utvecklingsbolag inte bör inrättas nu. Det innebär inte att tanken som sådan är avskriven.

Det finns enligt regeringens uppfattning skäl att bl. a. avvakta resultat av den verksamhet som styrelsen för teknisk utveckling (STU) bedriver inom de av riksdagen (NU 1978/79:89, s.40 ff, rskr 1978/79:415) särskilt utpekade områdena energi, miljövård och transportsystem, innan man bestämmer sig för vilka organisatoriska ändringar beträffande utvecklings- och forskningsverksamheten som bör göras inom denna sektor. Det finns dessutom goda möjligheter att utnyttja de utvecklingsbolag som redan finns. På de aktuella områdena tänker jag närmast på Studsvik Energiteknik AB – med dotterbolaget Svensk Metanolutveckling AB – samt Svenska Utvecklings AB, som tillhör Statsföretagskoncernen. Samtliga dessa bolag sysslar med energiutveckling. Även inom områdena transportsystem och miljöteknik har staten omfattande utvecklingsengagemang, bl. a. i United Sterling.

Enligt näringsutskottets betänkande skulle de tilltänkta bolagen bl. a. ges en inriktning mot uppgifter inom teknikupphandlingens område. Det kan i

Tisdagen den
26 februari 1980

*Om inrättande
av samhällsägda
utvecklingsbolag*

detta sammanhang noteras att STU sedan några år gör betydande insatser för att stödja teknikupphandling. Inom ramen för detta ges möjligheter att utveckla en metodik och klarlägga de långsiktiga förutsättningarna för teknikupphandling, något som kan bli av värde för statliga utvecklingsbolags verksamhet.

Jag delar annars helt och hållet interpellantens uppfattning om det angelägna i att satsa på de angivna teknikområdena. Regeringens ställningstagande i budgetpropositionen innebär heller inte några inskränkta utvecklingsresurser. Budgetförslaget innebär tvärtom en kraftig uppräknig av anslagen till bl. a. STU. Bl. a. kan miljöteknik och transportteknik för 1980/81 därigenom förutses få resursökningar som i pengar motsvarar de tillskott på resp. områden som förutsågs i vårens riksdagsbeslut.

THAGE PETERSON (s):

Herr talman! Jag vill tacka statsministern för svaret på min interpellation.

När riksdagen på socialdemokratiskt förslag beslutade att inrätta tre utvecklingsbolag för transportsystem, miljöteknik och energiteknik var detta något nytt inom näringspolitiken.

Riksdagens beslut innebar att samhället skulle ta sitt ansvar för att stimulera och underlätta forskning och utveckling på dessa områden. Inom ramen för bolagen skulle det byggas upp ett samarbete mellan forskare, konsumenter och producenter. Staten skulle genom bolagen bl. a. medverka till finansieringen av utvecklingsbara projekt. Vi har i vårt land ofta gjort erfarenheten att bakom den industriella forsknings- och utvecklingsverksamheten ligger samhällliga beställningar och riktade statliga stöd till forsknings- och utvecklingsprojekt. På socialdemokratiskt håll har vi tyckt det vara angeläget att använda dessa erfarenheter för nya industriella satsningar.

Riksdagens beslut innebar också att vi medvetet satsade på sådana områden där vi vet att det finns angelägna behov bland människorna ute i samhället. Det gäller områden där vi internationellt ligger långt framme och där svensk industri bör ha goda förutsättningar att utveckla konkurrenskraftiga lösningar. Det är också områden där en snabb internationell ökning av efterfrågan kan förutses. I den socialdemokratiska näringspolitiken har vi under senare år talat om att se vår väl utbyggda gemensamma sektor som en fördel för vår industri.

Bakgrunden är följande resonemang: Produktionen skall ju ytterst tillgodose människornas behov. Och människornas behov kommer inte bara till uttryck i den privata efterfrågan utan alltmer också i samhällliga former och genom samhällliga initiativ. Bostadsområdet är ett bevis på detta. Detsamma gäller miljöområdet. Inte minst bostadsbyggandet var, så länge det sköttes, en motor i vår ekonomi med betydande sysselsättningseffekter i många industribranscher. Av stor betydelse är naturligtvis också den gemensamma sektorn.

Televerket är välkänt för de flesta. Genom att det svenska televerket ställt

stora krav på telefonsystem har vi inte bara fått ett av världens effektivaste telefonsystem i Sverige, utan vi har också fått en industri som visat sig även i svåra konjunkturen vara mycket konkurrenskraftig t. o. m. i kamp med de största multinationella jättarna på området. Där har samhället genom sina krav grundlagt en stor industriell framgång.

Enligt vår mening bör samma förhållande kunna uppnås när det t. ex. gäller kollektivtrafik, miljöteknik, medicinsk teknik, undervisningsteknologi och energiteknik. Kollektivtrafik, miljövärd, energifrågor, sjukvård och undervisning är viktiga områden för den gemensamma sektorn. På dessa områden har kommuner och landsting skaffat sig en mycket vidsträckt erfarenhet. De är även stora upphandlare. Vi vet också att det på dessa områden finns mycket stora otillfredsställda behov. Det gäller i vårt land, men det gäller i ännu högre grad i andra länder världen över, även om det är så att de politiska kraven där ännu inte hunnit göra sig gällande i full styrka.

Det är mot den här bakgrunden som vi från socialdemokratiskt håll menar inte bara att den mycket stora kompetens som finns i den gemensamma sektorn skall användas för att täcka behoven i vårt eget land utan också att det rika kunnande vi har kan hjälpa andra länder genom att vi delar med oss av vårt kunnande. Dessutom menar vi att vi kan använda kunnandet industriellt för en framtida export. Med andra ord: samtidigt som det innebär bättre förhållanden i vårt land skapas också en stor möjlighet till export av kunskaper, teknik och produkter. Och det är betydelsefulla ting för svensk industri. Om vår mycket exportberoende svenska industri skall kunna hänga med på utländska marknader måste vi utnyttja alla våra fördelar. En sådan fördel är den gemensamma sektorn.

Detta är mycket kort motiven för samhällsägda utvecklingsföretag. Under ett par år lade vi förgäves fram motionsförslag i riksdagen om inrättande av sådana. Då – under den första regeringen Fälldin – fick vi inget stöd från något annat parti. När den förra trepartiregeringen sprack och efterträddes av folkpartiregeringen blev centerpartiet friare att lyssna på våra förslag på en rad punkter. Man var, som vi såg det, inte längre bunden till högerens och folkpartiets dogmatiska resonemang att företagen själva – de fria marknadskrafterna – skulle svara för alla industripolitiska initiativ och på egna villkor styra och ställa i näringspolitiken. Centern var under några månader fri från högerens och folkpartiets på dogmatiska och ideologiska grunder byggda fientliga inställning till den socialdemokratiska näringspolitiken.

Detta medförde att centerpartiet ställde upp bakom våra förslag om inrättandet av tre utvecklingsbolag. Det var en uppgörelse som bl. a. den nuvarande industriministern Nils G. Åslin och det nuvarande statsrådet Olof Johansson aktivt medverkade till. Jag vet också att man hade partiledaren Thorbjörn Fälldins stora välsignelse och tillstyrkan. Det här var en klar seger för den socialdemokratiska näringspolitiken, och det var ett klokt ställningstagande från centerpartiets sida, även om man inte tog steget fullt ut och gav sitt stöd också till de övriga utvecklingsbolag som vi föreslog, nämligen för undervisningshjälpmedel och sjukvårdsteknik.

Tisdagen den
26 februari 1980

*Om inrättande
av samhällsägda
utvecklingsbolag*

Det är därför, herr statsminister, självklart att vi nu blir mycket förvånade över att regeringen inte fullföljt riksdagens beslut. Men vi blir också förvånade över agerandet från Thorbjörn Fälldin, Nils G. Åsling och andra centerpartister i regeringen. Vi tvingas konstatera att den uppgörelse som ledande centerpartister i opposition träffade med oss inte fullföljts av samma ledande centerpartister när de sitter i regeringsställning med högern och folkpartiet.

Det finns, som jag ser det, bara två förklaringar till centerns agerande. Den ena är att man har ändrat inställning i sakfrågan. Man anser inte längre att forsknings- och utvecklingsarbetet i företagen inom dessa områden behöver något stöd. Man tycker inte längre att det är viktigt att utnyttja behoven inom den gemensamma sektorn för att utveckla vår industri. Man tycker inte längre att det är viktigt att satsningar görs på utvecklingsbara bitar i vårt näringsliv. Men en sådan svängning har Thorbjörn Fälldin inte presenterat i dag. Därför blir den andra förklaringen troligare: högerkrafterna i regeringen har på nytt tagit överhanden.

Och centern blev beredd, inte bara att släppa sådant som man tidigare hade ställt upp på – politiska åtgärder som jag tror att man innerst inne tycker är riktiga – utan också att medverka till ett allvarligt nonchalerande av riksdagens beslut. Jag tycker att det är beklagligt att centern har velat ställa upp på detta.

Thorbjörn Fälldin konstaterar i sitt svar att regeringen anser att några nationella utvecklingsbolag inte bör inrättas nu. Det var just detta som föranledde frågan i min interpellation: Varför anser regeringen detta – i strid med vad riksdagen beslutade våren 1979, i strid med vad Thorbjörn Fälldin och övriga ledande centerpartister ansåg för knappt ett år sedan och i strid med den uppgörelse som bl. a. den nuvarande industriministern var med och träffade här i riksdagen?

När statsministern kommer in på orsakerna är han mycket kortfattad, mycket förtegen. Man bör avvakta resultaten av den verksamhet som STU bedriver, säger han. Man bör utnyttja de möjligheter som redan finns, heter det i statsministerns svar.

Men det centrala är ju: Vad är det som har hänt sedan riksdagen fattade sitt beslut våren 1979 och som har föranlett centern att göra ett nytt ställningstagande?

Har industrins forskning och utvecklingsarbete ökat? Nej, framtidssatsningarna är lägre än någonsin.

Har de områden som riksdagsbeslutet pekade ut – energi, miljövård och transportsystem – blivit mindre intressanta? Har behovet av nya kollektiva transportsystem blivit mindre? Har utvecklingen av miljöförbättrande teknik blivit mindre viktig? Och, inte minst, bedömer statsministern satsningen på utveckling av nya energikällor som mindre väsentlig eller mindre brådskande i dag än för ett år sedan? Alla bedömare är överens om att dessa områden är viktiga – t. o. m. mycket viktiga – inför framtiden. Och det är områden där Sveriges chanser också på det industripolitiska området är goda.

Har statsministern kanske funnit att det finns bättre organisatoriska

lösningar än just utvecklingsbolagen för att få i gång forskningen och utvecklingen inom dessa områden? Nej, i stället hänvisar han till de stödformer och instanser som redan har funnits i flera år och som har visat sig otillräckliga och inte har givit de resultat som vi och centern för ett år sedan ville ha när beslutet togs i riksdagen. Detta innebär inte, det vill jag tillägga, att vi inte skall använda de erfarenheter och det kunnande som STU har. Självfallet skall vi göra det. Ett nära samarbete mellan STU och utvecklingsbolagen var f. ö. något som vi i riksdagsbeslutet ansåg borde komma till stånd. Så det är inget nytt.

Nej, det enda som har hänt sedan riksdagen fattade sitt beslut är att Thorbjörn Fälldin och centerpartiet på nytt har satt sig i en regering tillsammans med folkpartiet och högern – två partier som hela tiden har varit emot dessa utvecklingsbolag liksom de f. ö. har varit emot andra inslag i den offensiva industripolitik som socialdemokraterna företräder.

Är inte detta sanningen, Thorbjörn Fälldin? Har inte centern tvingats gå ifrån sin egentliga uppfattning som en eftergift till andra krafter inom regeringen? I så fall är det befogat att fråga: Vilka fler eftergifter kommer centerpartiet och Thorbjörn Fälldin att göra? Vilka ytterligare uppgörelser kommer man att glömma? Vilka andra riksdagsbeslut kommer man att nonchalera? För jag hävdar att detta är ett nonchalerande av riksdagens beslut. Sker det på näringspolitikens område? På politikens övriga områden?

Detta är, herr talman, angelägna frågor som det vore intressant att nu höra statsministerns svar på.

Statsministern THORBJÖRN FÄLLDIN:

Herr talman! Låt mig börja med att än en gång konstatera vad Thage Peterson hade uppmärksammat i mitt svar, nämligen att vi har en helt gemensam uppfattning om det angelägna i att satsa på de angivna teknikområdena.

Men, Thage Peterson, nog kan det finnas skäl att ta ned den här frågan till dess rätta dimensioner. Att stå här och utmåla de tre utvecklingsbolagen såsom det som skulle lösa praktiskt taget alla våra problem är väl ändå att gå för långt. Den uppläggningsen hade inte vi när vi fick igenom ett förslag här i riksdagen och tillsammans med er ytterligare två, så att det kom att gälla sammanlagt tre utvecklingsbolag. Vad det var fråga om var väl ändå att inrätta tre utvecklingsbolag, som vart och ett skulle förses med ett grundkapital på 5 milj. kr. Tre gånger fem är femton. Är det någon som tror att man i ett enda slag skulle kunna lösa alla de problem som Thage Peterson räknar upp här med 15 miljoner? Då bör man jämföra med att STU för nästa budgetår har fått en uppräkningsinte med 15 miljoner utan med 61 miljoner. Och då bör man påminna om att Studsvik, som svarar för en betydande del av utvecklingsarbetet på energiområdet, har fått en tvåårsram på 80 miljoner – 40 milj. kr. under nu löpande budgetår och 40 milj. kr. för kommande budgetår. Detta är ju vad regeringen föreslår.

Nu vet jag att Thage Peterson också inser att 5 miljoner inte räcker, för om

Tisdagen den
26 februari 1980

*Om inrättande
av samhällsägda
utvecklingsbolag*

jag inte har läst alldeles fel i era partimotioner eller hört fel, så bygger ert resonemang på att de 5 miljonerna skall kompletteras med pengar ur den strukturfond som ni socialdemokrater har motionerat om. Eljest räcker inte resurserna. Men Thage Peterson får hålla i minnet att riksdagsmajoriteten inte har velat införa den strukturfond som skulle komplettera de 5 miljonerna.

Thage Peterson har ju också varit med om att ha regeringsansvar, och nog är det väl så, Thage Peterson, att det ibland kan vara klokt att vänta litet med att genomföra en riksdagsbeställning för att se till att det konkreta förslag som man lägger fram har förutsättningar att fungera i överensstämmelse med vad riksdagsmajoriteten tänkt sig. Det är ju det som det är fråga om. Fanns det aldrig funderingar åt det hållet på den tid då Thage Peterson tillhörde regeringskretsen? Jag må väl medge att när jag studerat en del av de tidigare regeringsförslagen har jag förstått att det ibland kan ha gått onödigt fort.

Jag upprepar än en gång: Detta är viktiga områden, och för att inte den här verksamheten skall gå i stå har regeringen anvisat långt mer pengar än vad det från början var fråga om. Vi säger både i statsverkspropositionen och i interpellationssvaret att detta att man nu inte har inrättat tre samhällsägda utvecklingsbolag innebär inte att tanken är avskrivnen. Det är fråga om viktiga teknikområden som behöver samhällets stöd när det gäller forskning och utveckling.

THAGE PETERSON (s):

Herr talman! Jag väntade mig faktiskt att statsministern skulle göra den vändningen och säga att vi måste ta ned frågan; den har inte en sådan dimension att vi behöver ha den här debatten om den. Jag väntade mig att statsministern på något sätt skulle förringa frågan, och jag förmodar att det också var andemeningen i hans svar nu.

Det tycker jag är en felaktig syn. Frågan om teknisk forskning och utveckling och satsningar på utvecklingen av vår industri är en mycket viktig fråga. Sedan är det självfallet så att enbart utvecklingsbolag inte löser de industriella problemen. Frågan om inrättande av utvecklingsbolag är bara ett av många förslag i den socialdemokratiska näringspolitiken, så där finns stort utrymme för Thorbjörn Fälldin att göra flera insatser för att stödja de socialdemokratiska förslagen på näringspolitikens område!

Centern har ju ändå försökt ge intryck av att man vill arbeta mycket med satsningar på utvecklingsbar industri och på teknisk forskning och utveckling. När vi var överens här i riksdagen trodde vi att detta var ett praktiskt beslut som fattades på grundval av den principiella inställning som centern sade sig ha. Det här rimmar litet illa med det.

Jag återkommer till den fråga jag ställde till statsministern: Vad har hänt efter det att vi träffade denna uppgörelse i riksdagen och fram till dess centern kom i regeringsställning igen, eftersom man inte fullföljde uppgörelsen? Någoting måste ju ha hänt. Möjligen kan man tyda statsministerns utförligare svar så, att man inte har orkat ta fram förslaget. Men faktum kvarstår: Thorbjörn Fälldin försvarar att förslaget inte har kommit fram.

Statsministern lyckas i sitt svar undvika att kommentera det faktum att regeringen genom sitt agerande åsidosätter riksdagens beslut. Beslut har nämligen fattats här i riksdagen. På denna punkt var riksdagens beslut helt klart. Riksdagen ansåg att de nuvarande formerna och resurserna för att stimulera forskning och utvecklingsarbete inom områdena energiteknik, miljövård och transportteknik var otillräckliga. Det var därför det skulle inrättas särskilda utvecklingsbolag, som skulle få avsevärda resurser när de väl var uppbyggda. Så var riksdagens beslut.

Men regeringens beslut går tvärt emot riksdagens beslut. Några utvecklingsbolag skall inte inrättas. Riksdagens beslut fullföljs inte.

Regeringen anslår visserligen mer pengar till STU. Det är bra – därmed tillgodoses delvis ett annat krav från socialdemokraterna. Men det är viktigt att komma ihåg att det inte är fråga om öronmärkta pengar till de områden som utvecklingsbolagen skulle arbeta på och ha ansvaret för. Inte ett enda ord i propositionen syftar på de av riksdagen angivna områdena. Därför kan statsministern inte hävda att STU fått ökade resurser för just dessa områden.

Tanken på utvecklingsbolag avvisas. Därmed skapas inte det nya offensiva instrument vi ville att utvecklingsbolagen skulle bli. De skulle ha möjligheter att koppla samman insatser för forskning med stöd till exempelvis investeringar i industrins produktionsapparat. De skulle kunna upphandla referensanläggningar och göra beställningar som skulle ha mycket stor betydelse för svensk industri. Inget av detta infrias av regeringen, vare sig i sak eller i mening.

Faktum kvarstår, Thorbjörn Fälldin: Riksdagens beslut har åsidosatts. Och frågan till Thorbjörn Fälldin kvarstår: Varför har regeringen inte effektiverat riksdagens beslut?

Efter statsministerns första svar kan jag också ställa en lika självklar följdfråga: Vad anser statsministern mer principiellt om denna situation? När har en regering rätt att åsidosätta riksdagens beslut? I vilka övriga frågor har regeringen tänkt sig att strunta i vad riksdagen har sagt?

Som exempel har jag tagit just detta beslut om utvecklingsbolagen, och jag har aktat mig mycket noga att – såsom statsministern har gjort – underkänna värdet av utvecklingsbolagen. Som situationen ser ut i den svenska industrin i dag, herr Fälldin, är det nämligen en kortsiktig politik att inställa utvecklingssatsningar. Om vi inte får fart på industrin, kan vi heller aldrig återställa balansen i den svenska ekonomin. Det är ett av de verkligt stora bekymren i dag att vår ekonomi ser så bedrövlig ut som den gör.

Statsministern THORBJÖRN FÄLLDIN:

Herr talman! Nej, Thage Peterson, jag har inte alls velat förringa frågan, men jag har ändå velat påminna om vilka faktiska dimensioner den hade; det var alltså 3 x 5 milj. kr.

Jag vill än en gång erinra om att regeringen icke har åsidosatt riksdagens beslut. Thage Peterson vet att det har hänt förut att effektuerandet av ett riksdagsbeslut har kunnat förskjutas i tiden: det är verkligen ingen nyhet.

*Om inrättande
av samhällsägda
utvecklingsbolag*

Skälet till att vi vill förskjuta det här beslutet i tiden är att vi vill få en möjlighet att gå igenom problemen och se till, att de konkreta åtgärderna blir meningsfulla.

Nu inser Thage Peterson – han säger det också själv i sin replik – att med 3 x 5 miljoner löser man inte alla de problem som han räknade upp i början. Därför hänvisar han till den socialdemokratiska näringspolitiken i stort. Ett inslag i den socialdemokratiska näringspolitiken har varit just inrättande av en strukturfond, som det inte finns någon majoritet för i Sveriges riksdag och som var en koppling till de här utvecklingsbolagen.

Thage Peterson påstår nu att centern har velat berömma sig av att göra satsningar på sådana här områden. Vi har inte velat berömma oss av det, men vi har här i riksdagen arbetat för att satsningar skulle göras, och vi har gjort det också i regeringsställning. När det gäller t. ex. energiområdet kan jag påminna Thage Peterson om alla pengar som vi har tagit in för att släppa fram ny teknik, för att hushålla med den energi vi har och för att möjliggöra prototyper och utveckla nya metoder för att tillföra det svenska samhället energi.

Ett exempel på sådana satsningar är just ökningen till STU och Studsvik. Återigen: Thage Peterson kommer inte ifrån att ökningen med 61 miljoner till STU och 80 miljoner på de här två åren till Studsvik är långt mer pengar än vad han talar om.

Nu när propositionen är framlagd är det lätt för Thage Peterson att stå här och säga att de pengarna var självklarheter, men så enkelt kan man inte göra det för sig. Och var nu inte för säker i påståendet att denna ökning på över 60 miljoner till STU inte skulle komma de här teknikområdena till godo! Tala med företrädare för STU om hur de avser att disponera de ökade resurserna, så tror jag att Thage Peterson skall få besked om att just miljöteknik och transportteknik är områden som det är möjligt för STU att efter denna uppräknings satsa extra på – kanske minst i samma utsträckning som om man hade inrättat de här bolagen.

Men det avgörande, herr talman, är följande: Nu som tidigare delar jag Thage Petersons uppfattning att det här är viktiga områden. Nu som tidigare har jag uppfattningen att vi genom att satsa från samhällets sida skall påskynda och underlätta denna forskning och utveckling. Vi gör det redan i den budget som riksdagen nu har att behandla, och frågan om särskilda utvecklingsbolag är inte lagd åt sidan. Det är alltså icke fråga om att åsidosätta riksdagens beslut – hur ofta Thage Peterson än upprepar det påståendet.

THAGE PETERSON (s):

Herr talman! Det är tydligen så att statsministern vet mer än industriministern om hur de här pengarna, som har anslagits till styrelsen för teknisk utveckling, skall användas. I budgetpropositionen finns ingenting angivet av det som Thorbjörn Fälldin tycker sig veta. Det finns inga öronmärkta pengar till de områden som utvecklingsbolagen skulle arbeta på och ha ansvaret för. I regeringens proposition finns inte ett enda ord som syftar på de av riksdagen

angivna områdena. Därför kan inte statsministern säga att STU fått ökade resurser för just dessa områden. Han kan möjligen innerst inne hoppas att en del av pengarna skall gå till de områdena. Men själva idén med utvecklingsbolagen, som vi och centerpartiet var överens om, går förlorad.

Nu säger statsministern plötsligt att riksdagens beslut kommer att fullföljas så småningom. Då är det egentligen litet allvarigare med statsministerns svar på den här frågan. Då framstår det ju som om behovet av nya kollektivtrafiksystem inte längre är lika angeläget. Utvecklingen av miljöförbättrande teknik är inte längre lika viktig, och man har tydligen inom trepartiregeringen bedömt satsningen på utveckling av nya energikällor som mindre väsentlig och mindre brådskande. För hade man ansett de här insatserna vara angelägna och brådskande, så hade vi fått de tre utvecklingsbolagen och vi hade fått se riksdagens beslut effektuerat. Nu fick vi ju inte det. Inga sådana förslag kom, och beslutet blev inte effektuerat. I stället säger statsministern nu: Var inte så säker, de här utvecklingsbolagen kan komma att inrättas! Hur skall jag tyda detta om inte så att angelägenhetsgraden när det gäller kollektivtrafik, energifrågor och miljöfrågor har minskats sedan centern åter inträdde i trepartiregeringen?

Herr talman! Avslutningsvis skulle jag vilja ta upp en annan aspekt på den här frågan. Statsministern har vid flera tillfällen, framför allt efter valet i höstas, talat mycket om behovet av samling och hänsyn till den andra halva av svenska folket som inte representeras av de tre regeringspartierna. Men vad som har hänt med de tre utvecklingsbolagen visar att talet om hänsyn och respekt egentligen är bara munväder. Jag beklagar detta – också därför att vi hade behövt de tre samhällsägda utvecklingsbolagen som en motvikt till all dysterhet som nu finns inför framtiden i det svenska samhället. Svensk industri är på väg att tappa sin allra viktigaste framtidsgaranti, nämligen viljan att forska, utveckla och investera. Alltför många verkar se allt i svart och beskriva 1980-talet som enbart ett dystert årtionde. Men vi upplever det faktiskt här i riksdagen så att den svenska regeringen avvisar alla försök att bryta den negativa och pessimistiska trenden. Det tycker vi är dystert – t. o. m. mycket dystert.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 7 Föredrogs och hänvisades

Motion

1979/80:1908 till näringsutskottet

§ 8 Tredje vice talmannen meddelade att på föredragningslistan för morgondagens sammanträde skulle näringsutskottets betänkande nr 29 sättas sist.

§ 9 Anmäldes och bordlades

Proposition

1979/80:61 med förslag till epizootilag m. m.

§ 10 Anmäldes och bordlades

Skatteutskottets betänkanden

- 1979/80:22 med anledning av propositionen 1979/80:68 om vissa ändringar i beskattningsreglerna för pensionsförsäkringar jämte motioner
1979/80:23 med anledning av propositionen 1979/80:77 om vissa ändringar i arvs- och gåvobeskattningen av livsförsäkringar, m. m. jämte motioner
1979/80:25 med anledning av motioner om resultatutjämning i vissa fall
1979/80:26 med anledning av motioner om den särskilda varuskatten på choklad- och sötvaror

Jordbruksutskottets betänkande

- 1979/80:28 med anledning av propositionen 1979/80:101 med förslag om tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 såvitt avser jordbruksdepartementets verksamhetsområde jämte motion.

Arbetsmarknadsutskottets betänkanden

- 1979/80:15 med anledning av propositionen 1979/80:101 med förslag om tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 såvitt angår arbetsmarknadsdepartementets verksamhetsområde
1979/80:20 med anledning av propositionen 1979/80:100 såvitt gäller anslag till Arbetsmarknadsdepartementet m. m.

Civilutskottets betänkanden

- 1979/80:9 om anslag på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1979/80 såvitt avser Anordningsbidrag m. m. till allmänna samlingslokaler
1979/80:10 med anledning av motioner om expropriation, m. m.
1979/80:11 med anledning av motion om utnyttjandet av vattenkraften

§ 11 Kammaren åtskildes kl. 16.05.

In fidem

BENGT TÖRNELL

/Solveig Gemert